

FINANCIERING

Zeewolde

Inleiding

De paragraaf Financiering gaat over de manier waarop gemeente Zeewolde haar activiteiten en projecten financiert en haar liquiditeiten beheert.

Ambitie

Gemeente Zeewolde streeft naar regie op de gemeentelijke uitgaven en inkomsten resulterend in een optimale financiering (op korte en lange termijn) in geldstromen. Daarbij wordt geopereerd binnen de wettelijke en gemeentelijke vastgestelde kaders. Om de treasuryfunctie goed uit te voeren, wordt gekeken naar de meerjarige liquiditeitsontwikkeling van de gemeente en de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland. De treasuryfunctie wordt financieel risicomijdend uitgevoerd. Gemeente Zeewolde geeft waar het kan invulling aan duurzaam (ethisch) bankieren. Op het gebied van reputatie en imago stelt gemeente Zeewolde eisen aan de organisaties en instellingen, waarmee het zaken doet. Gemeente Zeewolde stelt bij de treasuryfunctie bestuurlijke en ambtelijke integriteit voorop.

Doelstellingen

De doelstellingen van gemeente Zeewolde op het gebied van treasury luiden: regie hebben op de gemeentelijke uitgaven en inkomsten, duurzaam toegang hebben tot de financiële markten, tijdig kunnen beschikken over voldoende financieringsmiddelen, beheersen van risico's, streven naar rente-optimalisatie en beperken van verwerkingskosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities.

Regelgeving

De Wet Financiering Decentrale Overheden is kaderstellend voor de treasuryfunctie van gemeenten. Gemeenten worden verplicht tot een transparant en inzichtelijk lokaal treasurybeleid en -beheer. Het actuele beleidskader voor de gemeentelijke financiering is het op 23 februari 2023 door de raad vastgestelde Treasurystatuut gemeente Zeewolde 2023.

Ontwikkelingen Financiering

Marktontwikkelingen

Renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt zijn voor de gemeente belangrijk om te kunnen sturen op de financiële risico's. Deze ontwikkelingen, die van buiten komen, kunnen niet beïnvloed worden. De renteontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd door gebruik te maken van informatie van met name de Bank Nederlandse Gemeenten, het Schatkistbankieren en enkele andere banken.

De ECB heeft met een aantal renteaanpassingen de rente begin juni 2025 verlaagd tot 2%. De verwachting was dat de rente stabiel zal blijven op 2% in 2026. Mogelijk dat de onrustige geopolitieke ontwikkelingen invloed zal hebben op de rente- / marktontwikkelingen voor 2026 en verder. Medio april heeft de ECB de rente nog niet verhoogd. Als de geopolitieke onrust aanhoudt is het zeer waarschijnlijk dat de rente de komende tijd wel verhoogd zal worden. Dit eventuele effect wordt meegenomen in het eerstvolgende P&C document.

Aantrekken geld

Het rentebeleid van de ECB vertaalt zich naar de gemeente. De percentages voor het aantrekken van geld zitten een aantal tienden boven de ECB-rente. De renteontwikkelingen worden bepaald op basis van langlopende leningen met een looptijd van 20 jaar. Voor 2026 en verder wordt een rentepercentage verwacht van 3,50%.

Beleggen in Schatkist

De rentepercentages voor het schatkistbankieren bevinden zich ongeveer op hetzelfde niveau als de ECB-rente. Voor de lopende rekening in de Schatkist wordt een gemiddelde renteopbrengst verwacht van 2% in 2026 en verder.

Liquiditeit

Schatkistbankieren

Om de staatsschuld en beleggingsrisico's te beperken zijn decentrale overheden verplicht om hun overtollige geldmiddelen aan te houden in 's Rijks schatkist. Daarnaast mogen alleen leningen verstrekt worden aan medeoverheden. Het bedrag, dat de gemeente Zeewolde zelf mag aanhouden op haar eigen bankrekeningen, is maximaal gelijk aan het drempelbedrag schatkistbankieren.

Per kwartaal wordt het gemiddelde bedrag per dag aan geldmiddelen berekend. Het Rijk heeft voor het buiten de Schatkist aan te houden liquide middelen een normpercentage ingesteld. Het actuele percentage bedraagt 2% van het begrotingstotaal.

Voor 2025 is het drempelbedrag voor Zeewolde € 2.005.000,-. Dit is gelijk aan 2% van het totaal van de begrote lasten vóór bestemming, € 100.232.000,-. De tabel laat voor 2025 per kwartaal het gemiddelde bedrag op eigen bankrekeningen zien ten opzichte van het drempelbedrag schatkistbankieren en de ruimte daartussen.

Gemeente Zeewolde heeft op de lopende rekening bij de BNG een plafond ingesteld van € 400.000,-. Aan het eind van elke dag wordt het saldo boven dit plafond automatisch afgeroomd naar de Schatkist. Wekelijks wordt aan de hand van de betalingen die gedaan moeten worden, ingeschat welk bedrag van de Schatkist teruggestort moet worden op de lopende rekening bij de BNG.

Drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000,-)				
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Grondslag voor de norm:	100.232	100.232	100.232	100.232
totaal van de begrote lasten op jaarbasis				
Drempelbedrag volgens wet Fido, 2% van de begrote lasten op jaarbasis	2.005	2.005	2.005	2.005
Gemiddeld buiten 's Rijks schatkist aangehouden geldmiddelen	473	350	486	456
Ruimte (+) of overschrijding (-) ten opzichte van het drempelbedrag schatkistbankieren	1.532	1.655	1.519	1.549
Wordt voldaan aan de norm?	ja	ja	ja	ja

Financieringspositie

De liquiditeitspositie van gemeente Zeewolde is gunstig. Zoals uit de tabel blijkt heeft Zeewolde financieringsoverschot. Ten opzichte van de begroting 2026 is de verwachting van de inkomsten uit de grondexploitatie voor de komende jaren wel bijgesteld. Door externe problemen, zoals een stagnerende woningbouw en het niet kunnen aansluiten op het energienet, worden de opbrengsten een aantal jaren later geprognosticeerd. Desondanks is de financieringspositie van gemeente Zeewolde nog steeds gunstig.

Tabel Financieringspositie 2025 (bedragen x € 1.000,-)				
Ultimo boekjaar	2025	2024	2023	2022
Financieringsbehoefte				
Boekwaarde vaste activa	88.726	64.616	60.113	56.119
Voorraden, waaronder bouwgronden in exploitatie	11.171	42.891	39.877	35.294
Vorderingen	11.593	13.588	10.646	12.794
Totaal Financieringsbehoefte	111.490	121.095	110.636	104.207
Financieringsmiddelen				
Reserves	135.963	127.601	118.578	105.218
Voorzieningen	12.302	13.716	12.655	12.930
Waarborgsommen en aangegane langlopende leningen	4.206	5.026	6.933	9.443
Totaal Financieringsmiddelen	152.471	146.343	138.166	127.591
Financieringsoverschot	40.981	25.248	27.530	23.384
Financiering				
Liquide middelen	423	457	447	418
Schatkist	41.706	25.863	25.832	20.388
Geïnduceerd vermogen (crediteuren + overlopende passiva - overlopende activa)	-1.148	-1.071	1.051	2.576
Totaal Financiering	40.981	25.248	27.330	23.384

Financieringsbehoefte korte en lange termijn

Bij het opstellen van de liquiditeitsprognose daarentegen wordt ook rekening gehouden met ontwikkelingen die zich nog in de initiatieffase bevinden. Over deze ontwikkelingen heeft de raad nog geen besluit genomen. De impact van deze ontwikkelingen op de liquiditeit wordt wel meegenomen in de berekeningen. De financieringspositie in de liquiditeitsprognose wijkt daarom af van bovenstaande tabel. De liquiditeitsprognose wordt periodiek opgesteld, waardoor actueel inzicht verkregen wordt in de financieringspositie van gemeente Zeewolde voor de komende jaren. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de meest actuele grondexploitaties, het MeerjarenInvesteringsPlan en ontwikkelingen in de initiatieffase. Op basis van de liquiditeitsprognose en de renteontwikkelingen wordt de strategie bepaald. Zoals hiervoor al opgemerkt is de liquiditeitspositie gunstig.

Samenvatting Liquiditeitsprognose per 01-04-2026 (x €1.000,-)					
	2026	2027	2028	2029	2030
Beginstand liquiditeit 1-1		33.557	8.825	€ 709	€ 4.614
Liquiditeit opnamedatum 1-4	27.025				
Algemene Dienst	-16.500	-27.108	-8.558	€ -3.803	€ -5.305
Grondexploitaties	23.032	2.376	441	€ 7.709	€ 562
Aflossingen	0	0	0	0	0
Eindstand liquiditeit 31-12	33.557	8.825	709	4.614	-129
Mogelijk aan te trekken lening	0	0	0	0	0
Eindstand liquiditeit	33.557	8.825	709	€ 4.614	€ -129

(bedragen x € 1.000,-)

Risico's

Algemeen

Met het geactualiseerde Treasurystatuut 2023 worden risico's geminimaliseerd doordat beschreven wordt aan welke randvoorwaarden alle Treasury gerelateerde activiteiten moeten voldoen. Indien er om wat voor redenen dan ook specifieke risico's worden geconstateerd, in relatie tot treasury, zullen deze mee worden genomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Kredietrisico

Deelnemingen

Deelnemingen worden alleen aangegaan in het kader van de uitoefening van de publieke taak, passend binnen het gemeentelijk beleid. Zeewolde bezit vanuit de publieke taak in enkele ondernemingen aandelen, te weten Alliander, Vitens, de Huisvuilcentrale N-H en de BNG. Voor een overzicht van de deelnemingen wordt verwezen naar het onderdeel Financiële vaste activa in de toelichting op de balans.

Verstrekke leningen

Onder verstrekke leningen vallen de startersleningen, duurzaamheidsleningen en een verstrekke lening aan netbeheerder Alliander. Deze laatste lening kan door Alliander alleen onder strikte voorwaarden worden omgezet in gewone aandelen (deelneming). Ook hier wordt verwezen naar het onderdeel Financiële vaste activa in de toelichting op de balans.

Gewaarborgde geldleningen

Borgstellingen kunnen via directe borgstelling of via achtervang plaatsvinden. Betrokkenheid van waarborgfondsen betekent dat de borgstelling en hiermee ook het risico wordt gedeeld. In dat geval is het netto geborgde bedrag, dus het werkelijke procentuele deel waarover Zeewolde risico loopt, lager dan de restant hoofdsom van de gewaarborgde leningen. Zeewolde kent alleen directe garant- en borgstellingen. Uit de 'Niet uit de balans blijvende verplichtingen' in de toelichting op de balans blijkt, dat het ultimo 2025 voor Zeewolde gaat om een totaal netto geborgd bedrag van € 2.897.000,-.

Debiteurenrisico

Met betrekking tot debiteuren die niet aan hun betalingsverplichtingen voldoen, wordt een actief invorderingsbeleid gevoerd. Op deze wijze worden de (financiële) risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van onze vorderingspositie op debiteuren voorkomen. In 2025 zijn oninbare vorderingen ten laste gebracht van de voorziening dubieuze debiteuren.

In onderstaande tabel is in kaart gebracht wat de totale omvang van de voorziening debiteuren is ten opzichte van het totale debiteurensaldo. De inbaarheid van de debiteuren heeft onverminderd de aandacht en wordt structureel gemonitord.

Ultimo boekjaar	Tabel krediet- / debiteurenrisico 2025 (bedragen x € 1.000,-)					
	2024	2024	2024	2025	2025	2025
	Debiteuren	Voorziening	%	Debiteuren	Voorziening	%
Debiteuren algemeen	2.951	263	9%	391	25	6%
Debiteuren sociale zaken	1.828	426	23%	1.737	414	24%
Debiteuren belastingen	579	148	26%	637	167	26%
Totaal	5.358	837	16%	2.765	606	22%

Intern liquiditeitenrisico

De doelstelling van het intern liquiditeitenbeheer is het beheersen van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsplanning en Meerjareninvesteringsplanning, waardoor het positieve financieringsresultaat lager zou kunnen uitvallen. Zeewolde beperkt haar interne liquiditeitenrisico door haar financieringsactiviteiten te baseren op een actuele liquiditeitsplanning in meerjarenperspectief.

Renterisico

Renterisico over de vlottende schuld

Kasgeldlimiet

De rentepercentages voor kortlopende financiering (looptijd < 1 jaar) kunnen sterk fluctueren, waardoor ook de rentelasten sterk meebewegen. Daarom heeft het Rijk met betrekking tot het financieren met kortlopende middelen wettelijke voorschriften vastgesteld. De maximale gemiddelde omvang waarvoor gemeenten kortlopende leningen en schulden in rekening courant mogen aangaan, wordt bepaald door de kasgeldlimiet.

Deze limiet wordt volgens de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) berekend op basis van een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal per 1 januari.

Als onderdeel van de treasuryfunctie wordt de afweging kort- of langlopend financieren gemaakt op basis van de actuele liquiditeitsplanning. Als de kasgeldlimiet structureel overschreden dreigt te worden, is de gemeente verplicht om de vlottende financiering (korter dan 1 jaar) om te zetten in vaste financiering. In het kader van de Wet Fido heeft de provincie een toezichhoudende rol.

Gemeente Zeewolde maakt door het structurele financieringsoverschot geen gebruik van kasgeldfaciliteiten.

	Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000,-)					
	Begroting 2025	2025 Werkelijk 1e kwartaal	2025 Werkelijk 2e kwartaal	2025 Werkelijk 3e kwartaal	2025 Werkelijk 4e kwartaal	2024 Werkelijk
Omvang begroting	100.232	100.232	100.232	100.232	100.232	89.228
<i>(1) Toegestane kasgeldlimiet</i>						
<i>In procenten</i>	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
<i>In €</i>	8.520	8.520	8.520	8.520	8.520	7.584
<i>(2) Omvang vlottende korte schuld</i>	0	0	0	0	0	0
<i>(3) Vlottende middelen</i>	25.500	23.700	40.900	45.900	43.400	25.500
<i>(4) Netto vlottende schuld (2 - 3)</i>	-25.500	-23.700	-40.900	-45.900	-43.400	-25.500
<i>(5) Toets kasgeldlimiet</i>						
Toegestane kasgeldlimiet (1)	8.520	8.520	8.520	8.520	8.520	7.584
Totaal netto vlottende schuld (4)	-25.500	-23.700	-40.900	-45.900	-43.400	-25.500
Ruimte (-) / overschrijding (+) (1) - (4)	-34.020	-32.220	-49.420	-54.420	-51.920	-33.084

Renterisico over de vaste schuld

Renterisiconorm

In de Wet Fido is ook voor langlopende financieringen (looptijd langer dan 1 jaar) een norm gesteld om in meerjarenperspectief een stabiele rentelast in de begroting te bewerkstelligen. Hierbij geldt een limiet van maximaal 20% per jaar over het begrotingstotaal. Met de berekening van de renterisiconorm wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel risico de gemeente in elk jaar loopt ten aanzien van de rentelast van dat jaar. Simpel gezegd worden de aflossingen en de renteherzieningen gerelateerd aan het begrotingstotaal (na wijzigingen). Hierdoor is het renterisico direct gerelateerd aan het budgettaire risico. Hoe meer de aflossing van de schuld in tijd gespreid wordt, hoe minder gevoelig de begroting is voor renteschokken bij herfinanciering. Evenals bij de kasgeldlimiet heeft de provincie in het kader van de Wet Fido ook hier een toezichhoudende rol. De toetsing vindt plaats via de paragraaf Financiering in de begroting (vooraf) en de jaarstukken (achteraf). Deze norm bepaalt bij de treasuryfunctie naast onder andere rentepercentages mede de looptijd van nieuw af te sluiten leningen.

Door de positieve financieringspositie is de renterisiconorm voor Zeewolde niet relevant. Zeewolde heeft één langlopende lening en deze is in 2026 volledig afgelost. Structureel heeft Zeewolde een financieringsoverschot.

	Renterisiconorm (bedragen x € 1.000,-)				
	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Grondslag voor de norm:	100.232	95.566	97.367	93.919	93.996
totaal van de begrote lasten op jaarbasis					
<i>Drempelbedrag volgens wet Fido</i>	20.046	19.113	19.473	18.784	18.799
<i>20% van de begrote lasten op jaarbasis</i>					
Renteherzieningen	-	-	-	-	-
Aflossingen	2.000	2.000	0	0	0
<i>Risicobedrag (renteherzieningen + aflossingen)</i>	2.000	2.000	0	0	0
<i>Ruimte (+) of overschrijding (-) ten opzichte van het drempelbedrag renterisiconorm</i>	18.046	17.113	19.473	18.784	18.799
Wordt voldaan aan de norm?	ja	ja	ja	ja	ja

Leningenportefeuille

De portefeuille van langlopende geldleningen bevat één lening. Deze lineaire lening is eind 2026 afgelost. Het is niet te verwachten dat op korte termijn nieuwe langlopende leningen afgesloten worden.

Leningenportefeuille (bedragen x € 1.000,-)				
Geldverstrekker	bedrag	bedrag	rente-	einddatum
	01/01/2025	31/12/2025	percentage	
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	4.000	2.000	-0,40%	31/03/2026
Totaal	4.000	2.000		

Rente

Renteschema

In de notitie rente 2023 heeft de Commissie BBV de aanbeveling gedaan het renteschema op te nemen om het inzicht te vergroten in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Dit renteschema is in onderstaand schema weergegeven.

Schema rentetoerekening (bedragen x € 1,-)		
	2025	2025
	werkelijk	begroting
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	0	0
Externe rentebaten	-855.420	-840.000
Totaal door te rekenen externe rente	-855.42	-840.000
	0	
De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) moet worden doorberekend	-/-	0
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-10.000
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	0
Saldo door te rekenen externe rente	-845.42	-830.000
	0	
Rente over het eigen vermogen	+/+	0
Rente over de voorzieningen	+/+	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	-845.42	-830.000
	0	
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0	0
Renteresultaat op taakveld treasury	-845.42	-830.000
	0	

Rentetoerekening grondexploitatie

Gemeente Zeewolde heeft voor de grondexploitatie als projectfinanciering een lening afgesloten met een negatief rentepercentage, waardoor de gemeente rente ontvangt over de lening. Deze rente komt ten gunste van de grondexploitatie.

Rente-omslagpercentage

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt voorgeschreven hoe gemeenten de doorberekening van de rente dienen te verantwoorden. Het te hanteren renteomslag-percentage dient door alle gemeenten op een éénduidige wijze berekend te worden, zodat onderlinge vergelijkbaarheid toeneemt en beter aansluit bij de werkelijke rentekosten. Zeewolde heeft net als vorige jaren een renteopbrengst over 2025. Daarom wordt geen rente-omslagpercentage berekend en wordt geen rente toegerekend aan de vaste activa.

Renteresultaat

Bij het opstellen van de begroting 2025 werd al rekening gehouden met een renteopbrengst. Bij de tussentijdse rapportage is de renteopbrengst flink bijgesteld. Op rekeningbasis blijkt het renteresultaat nog iets positiever.

Samenvatting

Effectindicatoren financiering

De liquiditeitspositie van Zeewolde is dermate gunstig dat er sprake is een financieringsoverschot. Door het liquiditeitsoverschot blijft Zeewolde ruim onder de gestelde rentenormen. Door de gestegen rente op de geldmarkten realiseert Zeewolde de komende jaren een renteopbrengst. Het risicoprofiel van Zeewolde op het gebied van financiering is laag.

Effectindicatoren				
	Jaarrekening 2025	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023	Jaarrekening 2022
Renterisiconorm:				
<i>Wettelijke norm</i>	20%	20%	20%	20%
<i>Percentage Zeewolde</i>	2%	2%	2%	3%
Kasgeldlimiet:				
<i>Wettelijke norm</i>	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
<i>Percentage Zeewolde</i>	0%	0%	0%	0%
Drempelbedrag Schatkistbankieren:				
<i>Wettelijke norm</i>	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
<i>Percentage Zeewolde</i>	0,5%	0,4%	0,4%	0,6%
Financieringspositie:				
<i>Financieringsoverschot (x € 1.000,-)</i>	40.981	25.248	27.530	23.384

